

14.12.2017

Sisäministeriö
Hanketunnus SMDno-2017-700**MAANPUOLUSTUSKOULUTUSYHDISTYKSEN (MPK) LAUSUNTO; ASEDIREKTIIVIN KANSALLINEN TÄYTÄNTÖÖNPANO, POIKKEUSPERUSTEET**

Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) vastaukset sisäministeriön poliisi-osaston lausuntopyynnössä esitettyihin kysymyksiin ovat jäljessä *kursiivilla*.

1. Mitkä reserviläistoiminnassa tähän saakka käytetyt aseet siirtyivät nyt A-luokkaan? Mihin käyttötarkoitukseen näitä aseita on tähän saakka käytetty ja mihin kansallisen puolustuksen tarkoituksessa tapahtuvaan toimintaan niitä tulisi jatkossa käyttää ja millä perusteella?

- A6 sarjatuliaseista kertatuliaseiksi muunnetut itselataavat ampuma-aseet (*ei MPK:lla tois- taiseksi käytössä, hankinta käynnissä*),
- A7 tietyt ampuma-aseen ja lippaan yhdistelmät (*MPK:lla on käytössä reserviläiskiväärejä ja niihin 30 patruunan lippaat*),
- A8 pitkät olalta ammuttavat kertatuliaseet, jotka voidaan ampumakuntoisena lyhentää alle 60cm mittaan (*osassa MPK:n reserviläiskiväärejä on taittoperä, joka toiminnallisuus on kuitenkin poistettu, eikä estoa voida poistaa ilman työkaluja*).

Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen käytössä on luokkaan A7 ja tulevaisuudessa myös luokkaan A6 kuuluvia aseita. Aseita käytetään MPK:n kursseilla järjestettävään ase- ja ampumakoulutukseen sekä ammuntoihin. Toiminta ulottuu turvallisesta asekäsitteystä sovellettuihin reserviläisammuntoihin. Jatkossa aseita tulisi kansallisen puolustuksen tarkoituksessa voida käyttää ase- ja ampumakoulutuksen antamiseen sekä ammuntoihin MPK:n koulutuksessa. Vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain (556/2007) perustelujen mukaan MPK:n julkisten hallintotehtävien perusteena on muun muassa vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen valvonta sekä vapaaehtoisuuden hyödyntäminen tilanteessa, jossa puolustusvoimien rajalliset resurssit eivät mahdollista reservin suorituskyvyn edellyttämää laajamittaista koulutusta. Lain perustelut ovat edelleen valideja, joten peruste MPK:n ase- ja ampumakoulutustarpeelle on kansallisen puolustuskyvyn ylläpidon edellyttämän koulutuksen jatkuminen.

2. Ketkä ovat kansallisen puolustuksen kannalta sellaisessa asemassa ja millä perusteella (esim. sodanajan sijoitus, koulutustarve, toiminta maakuntakomppanioissa jne.); että luvan antaminen heille A-luokan aseisiin olisi direktiivin edellyttämällä tavalla

- a) poikkeuksellisesti ja
- b) asianmukaisesti perustellulla tavalla
- c) yksittäistapauksissa perusteltua.
- d) Edellyttäen, että yleinen järjestys ja turvallisuus eivät saa vaarantua.

Suomen puolustaminen perustuu reserviläisarmeijan kokoonpanoihin sijoitettuun henkilöstöön. Direktiivin yksilöllisyyttä ja poikkeuksellisuutta painottavat edellytykset (edellä kohdat a-c) ovat ristiriidassa Suomen puolustuksen tarpeiden kanssa. Edellytys luvan antamiselle voisi olla, että henkilö kuuluu esimerkiksi reserviin tai varareserviin (Asevelvollisuuslaki 1438/2007 49§, laki naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta 194/1995 5 §). Luvan saamisen edellytyksiä

harkittaessa on kuitenkin otettava huomioon perustuslain (731/1999) 127 §:n mukainen, kaikkia Suomen kansalaisia koskeva maanpuolustusvelvollisuus.

Edellisen lisäksi luvan saaminen tulisi edellyttää, että henkilö osoittaa kansalliseen puolustukseen liittyvässä toiminnassa aktiivisuutta ja että hänellä on luvan edellyttämä osoitettu osaaminen. Aktiivisuudelle asetettujen vaatimusten tulisi olla samantasoisia kuin ampumaharrastuksen ja -urheilun osalta on säädetty ampuma-aseasetuksessa (145/1998).

3. Mikä taho mielestänne on asianmukainen määrittelemään yksityishenkilön kohdalla sen, että juuri hänelle tulisi kansallisen puolustuksen tarkoituksessa myöntää lupa A-luokan aseeseen ja mitkä olisivat perusteet?

Kansallisen puolustuksen tarpeet ja sisällön määrittelee Puolustusvoimat. Kertausharjoitusten määrän vähyydestä johtuen enimmästä osasta kansallisen puolustuksen tarkoituksessa järjestystä ase- ja ampumakoulutuksesta sekä ammunnoista vastaa MPK jäsenjärjestöineen. Käytännössä tieto suoritetuista ammunnoista on siis MPK:lla, joka julkisoikeudellisena yhdistyksenä voisi antaa luvan myöntävälle poliisiviranomaiselle luvan saamisen edellyttämät tiedot. Puollon tai todistuksen tulisi perustua Puolustusvoimien järjestämässä tai sen MPK:lta tilaamassa tai MPK:n julkishallinnollisessa toiminnassa saatuun koulutukseen sekä osoitettuun taitoon ja aktiivisuuteen. Luvan saamisen edellytyksenä olevan aktiivisuuden osoittamisessa olisi otettava huomioon myös MPK:n jäsenjärjestöjen antamaan ase- ja ampumakoulutukseen sekä amuntoihin osallistuminen.

4. Miten ja mikä taho määrittelee, millaisilla aseilla tapahtuva ampuminen on ampuma-asedirektiivin soveltamisen näkökulmasta kansallisen puolustuksen kannalta tarpeellista?

Kansallisen puolustuksen tarpeet ja sisällön määrittelee Puolustusvoimat. Määrittelyssä on otettava huomioon koulutuksen nousujohteisuus. Olennainen osa ase- ja ampumakoulutuksen kokonaisuutta on MPK:n jäsenjärjestöjen antama koulutus. MPK:n lakisääteinen rooli vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen yhteistyöjärjestönä tarkoittaa muun muassa vapaaehtoiseen maanpuolustuskoulutukseen sisältyvän ase- ja ampumakoulutuksen koordinoituvastuuta. Ase- ja ampumakoulutuksen sisällön määrittely, mukaan lukien käytettävät aseet tulisi tehdä Puolustusvoimien johtamana työnä, johon osallistuu MPK jäsenjärjestöineen.

5. Tulisiko luvat myöntää yksityishenkilöille vai esimerkiksi ampumakoulutusta antaville järjestöille tai yhdistyksille?

MPK jäsenjärjestöineen tuottaa kansallisen puolustuksen tarpeisiin vastaavaa vapaaehtoista maanpuolustuskoulutusta. Tehtävän toteuttamiseksi olennaista on, että MPK:lla on käytettävissä riittävät materiaali- ja henkilöstöresurssit. MPK:n ja sen jäsenjärjestöjen resurssit eivät jatkossakaan riitä kaiken tarvittavan asemateriaalin hankkimiseen kaikkiin MPK:n piireihin, johtuen muun muassa Puolustusvoimien asekaluston joukko- ja tehtäväkohtaisesta eriytymisestä (esim sotilaspoliisit). Tämän vuoksi lupien myöntämistä ei tulisi rajoittaa yksityishenkilöihin tai järjestöihin/yhdistyksiin vaan myöntämisen tulisi olla mahdollista kummallekin ryhmälle.

6. Mikä merkitys yli 10 patruunan lippaalla on kansallisen puolustuksen tarkoituksessa tapahtuvassa ampumaharjoittelussa? Voidaanko vastaava harjoittelu toteuttaa 10 patruunan lippaalla? Jos ei voida, niin miksi?

Patruunamäärä vaikuttaa olennaisesti lippaan ja sen myötä aseeseen painoon. Painolla on merkitystä niin aseeseen käyttäytymiseen kuin osumatarkkuuteen erityisesti nopeissa tilanteissa ja pystyasennossa, joka on pääsääntöinen ampuma-asento esimerkiksi rakennetuilla alueilla. Kansallisessa puolustuksessa käytetään 30 patruunan lippaita, jota vastaavaa harjoittelua ei täysipainoisesti voida toteuttaa pienemmällä patruunamäärällä. Harjoittelemattomuudella on vaikutusta muun muassa ammunnan turvallisuuteen, jos MPK:n ja sen jäsenjärjestöjen antamassa ase- ja ampumakoulutuksessa ei missään vaiheessa ole mahdollista käyttää yli 10 patruunan lippaita.

7. Miten luvan hakija osoittaa poliisille perusteet poikkeusluvan myöntämiselle? Miten poikkeusluvan perusteiden olemassaolo ja jatkuminen voidaan todentaa (esim. kansallisen puolustuksen tarkoituksessa annettavaan koulutukseen osallistumisen määrä, ikä, sijoituskelpoisuus, sijoituspaikka)? Jos poikkeusluvan perusteet eivät ole enää voimassa ja lupa peruutetaan, mitä aseelle tapahtuu?

Katso vastaukset 2 ja 3. Lupakäsittelijän tulisi saada Puolustusvoimilta ja MPK:lta lain edellyttämät tiedot (esim osallistuminen ase- ja ampumakoulutukseen, osoitettu osaaminen). Luvan jatkuvuudessa tulisi noudattaa samoja periaatteita kuin ampumaharrastuksen ja -urheilun osalta säädetään ampuma-aselain 53a §:ssä. Luvan jatkumiseksi tiedot osallistumisen määrästä tulisi olla lupakäsittelijän saatavissa Puolustusvoimilta ja MPK:lta. Luvan päättymiseen tulisi myös kansallisen puolustuksen perusteiden osalta soveltaa ampuma-aselain 66 §:n säännöstä. Jos lupa peruutetaan, tulisi aseeseen suhteen menetellä siten, kuin asiasta on säädetty ampuma-aselain (1/1998) 100 §:ssä.

MAANPUOLUSTUSKOULUTUSYHDISTYS

Pertti Laatikainen
Toiminnanjohtaja

Mika Péltoniemi
Ma valmius- ja turvallisuuspäällikkö